

Bherrian azken urte hauetan egindako lanaren eta ikasitakoaren ondorioz, Lankidetz Publiko Sozialaren esperientzien arrakasta-gakoak ulertzeko, alderatzeko eta aztertzeko modua errazten duten 10 ezaugarri sortu ditugu.

Dokumentu honek bosgarreen ezaugarri buruzko berariazko ikerketa-prozesuaren hausnarketa eta gako nagusiak biltzen ditu: lankidetzamoduak. (10etik 5).

www.bherria.eus/eu/lankidetzamoduak

Sustatzaileak:

BOLUNTARIOTZAREN
EUSKAL KONTSEILUA

CONSEJO VASCO
DEL VOLUNTARIADO

Dokumentua 2023ko azaroan argitaratu da CC-BY-SA 4.0 lizentziarekin —egungo bertsioa eta ondorengoak—, eta horrek aske banatzea ziurtatzeaz gain, aske erabiltzeko eta bertatik eratorritako obrak sortzeko aukera ematen du, betiere iturria aipatuta eta lizentzia berarekin partekatuta.

www.bherria.eus

#Lankidetzaz moduei buruz

Proiektu publiko-sozialetan lankidetzaz aritzeko moduak jorratzeak prozedurara mugatzeko tentsioari aurre egitea eskatzen du, publikoa denaren bermeak ziurtatzeko, eta harreman-moduak esperimentatzea ere bai, beste aukera eta ekimen batzuek lekua izan dezaten.

Tentsio bat, konpondu ordez, proposamen berrietara irekitako espazio bat izan daiteke. Lankidetzaz-moduak, gehienetan, une gatazkatsu, burokratiko eta zurrinak izan daitezke, baina aukera, ikaskuntza eta, azken finean, esparru posibleak zabaltzeko gune ere bihur daitezke.

Praktika bat, politika bat, egiteko modu bat berriz pentsatzea aldaketa bat sortzeko aukera da. Oro har, nahiz eta administrazio publikoen barruan aldaketarekiko erresistentzia handia izan, ezinbestekoa da aurrera egitea eta administrazioaren kultura eta kultura juridiko-teknikoan eraldaketak sortzea.

Premisa bezala har dezagun administrazio-espeditente berri bakoitzak aldaketarako aukera bilatzeko ahalmena duela. Ondoren, azter ditzagun baieztapen hori babesten duten bost arrazoi:

1. Administrazioak ezin du bakarrik jardun eta ez du horrela jardun behar ere. Funtsezkoa da herritarrekin lankidetzaz aritzea, sostengatzen duen sare komunitarioari entzunez eta lagunduz.
2. Eboluzionatzea desberdin egiteko. Gizartea, herritarrak eta errealitatea aldatzen ari dira. Eta Administrazio Publikoak horrekin batera aldatu behar du.
3. Funtsezkoa da erakundeak demokratizatzea. Lankidetzaz publiko-komunitarioak erakundeak demokratizatzen laguntzen duten prozesu bezala hartzen ditugu, batzuetan gatazka-harreman baten bidez.
4. Binario baztertzailak gainditu behar ditugu. Eta harremanean onartu, lankidetzazko eta ikaskuntzazko harreman inklusiboak sortzen laguntzeko.
5. Lankidetzaz egiten duen Administrazio Publikoa ere herritartasuna da. administratiboki posible diren ekimenak egiteko. Ildo horretan, funtsezkoa da nahiaren horizonteak sortzea Erakundearen barrutik eta galdera hau egitea: ba al dago nahiaren horizonterik arlo instituzionalaren barruan? Zeintzuk lirake nahiaren horizonte horiek?

Kontzeptualizaziorako ekarpenak

Testu honetan, lankidetzaz publiko-sozialeko proiektuetan lankidetzaz aritzeko moduak ulertzeko eta artatzeko gako batzuk jasoko ditugu:

1. Proiektuak inpaktatu eta ikusaraziko dituzten egiturak ezartzea, instituzionaltasun moldagarria bilatzeko ahaleginean.
2. Pertsona, erakunde eta proiektuekiko harremanen sarea zabaltzea eta ekosistemaren hazkundera sustatzea.
3. Esperimentazioa eta sendotzea erraztea, praktikaren bidez eta ezagutza hartuz kokatutako ikaskuntzetatik.
4. Prozeduraren eta horren azken inpaktuaren arteko konexioa ezartzea.
5. Pertsonen, eremu profesionaleko subjektibotasunari eta koherentziari balioa ematea.
6. Parte-hartzea eskubide gisa sustatzea, lankidetzaz haratago.

1- Proiektuak inpaktatu eta ikusaraziko dituzten egiturak ezartzea, instituzionaltasun moldagarria bilatzeko ahaleaginean

Badira araudietan eta erregulazioetan eragina izateko energia guztia eskatzen ez duten estrategiak, inpaktu- eta finkatze-arlokoak, baina benetan esanguratsuak eta baliagarriak direnak. Lankidetzako, ikusarazteko eta irekitzeko praktika horiek aukera gehiago eskaintzen dituzte ekipamendu publikoak kudeatzeko eta erabiltzeko beste eredu batzuk sartzeko.

Askotan, instituzionalizatzen eta lankidetzak publiko-soziala aitortzen laguntzen duten estrategien inguruan pentsatzean, arau edo lege baten idazketan eragitea nahi izaten dugu. Gure ustez, hori da aldaketa iraunkorrek ziurtatzeko modua, eta laudatzeko moduko helburua da. Hala ere, lankidetzaren egonkortasuna eta normalizazioa erraztuko duen esparru bat ezartzen lagun dezaketen beste aukera batzuk nabarmendu nahi ditugu. Ildo horretan, hiru estrategia-mota identifika ditzakegu:

- Proiektuak adibide praktikoa gisa nabarmentzea, beste kudeaketa-modu batzuk, lankidetzak-kultura batzuk eta harreman egonkorren egiturak bideragarriak direla erakusten dutenak. Maiz, inertziak eragozten dute berrikuntza, eta erabakigarria da jakitea beste leku batzuetan beste modu batera jorratu dituztela mugak eta aukerak. Bherrian, eredu eta proiektu horiek biltzen aritu gara urte askotan zehar, inspirazio-iturri baliagarri gisa. (Gai hau zabalduko dugu 'TIP-AK' atalean).
- Administrazioarekin parte hartzeko eta hurbileko harremana izateko esperientziak sustatzea, formalitate baxuko edo instituzionaltasun malguko ikuspegi bitartez. Zehazki, burokrasia minimizatuko duten formulak bilatzeaz ari gara, herritarrek baliabide publikoak erraz eskura ditzaten. Gure 'TIP-AK' atalean, azterketa honen zenbait kasu aurkeztuko ditugu, adibide moduan.
- Hausnarketak sistematizatzeko eta hedatzeko espazioak, denbora, erraztasuna eta egitura sustatzea. Hausnarketa horiek araudi bilakatzen ez badira ere, lurralde bateko ekintzak baldintzatu eta egituratzen dituzte. Horren adibide bat da Gipuzkoan ekintza komunitarioaren inguruan egindako lankidetzako kontzeptualizazioaren ariketa, Etorbizuna Eraikiz programaren barruan bultzatua. Gipuzkoan, ekintza komunitarioarako esparru instituzionalak ez du araudirik sortzen, baina modu horretan lan egiten duten pertsonen ikusgarritasuna ematen die hori aitortzeak, eta esparruak alderdi subjektiboek buruzko elkarrizketak babesten ditu.

Zure proiektuan, **zer-nolako ekarpenak egiten dituzue lankidetzak bultzatzen duten esparruetan eragina izateko? Nola sistematizatzen eta partekatzen dituzue zuen aurrerapenak eta ikaskuntzak? Nora jotzen duzue inspirazio-iturri berriak aurkitzeko? Nola sartzeko duzue esperimendatzeko prototipatuak?**

2- Pertsona, erakunde eta proiektuekiko harremanen sarea zabaltzea eta ekosistemaren hazkundera sustatzea

Lankidetzak eta parte hartzeko espazioek erronka partekatuetarako irtenbide kolektiboak eraikitzen laguntzen dute, komunitatearen barruan eta komunitatearen eta Administrazio Publikoaren arteko loturak indartzearekin batera. Lankidetzak zaindu eta entrenatu beharreko muskulua da.

Gure erakundeak kudeatzen dituzten pertsonen (ikuspegi politiko eta tekniko) eta komunitate-bilbearen arteko harreman zuzena berreskuratu behar dugu. Batzuetan, herritarrek parte hartzeko prozesuetan bitartekari gisa aritzen diren enpresek denbora-funtzio bat betetzen dute, eta, datu-baseak eta aurkezpenak izan arren, sarritan berekin eramaten dute harreman-kapitala. Herritarrekiko eta komunitateekiko harremana ez eskuordetzea oinarritzakoa da.

Inertzia instituzionalek zein bestelakoek distantzia eta zurruntasuna sortzen dituzte askotan. Erronka da ikasteko espazio partekatutako sustatzea, alde guztiek entzute aktiboa praktika dezaten. Elkarrizketa hainbat hizkuntzataraz zabaltzea behar dugu, ikuspegiak dibertsifikatu eta esparru malguak eta moldagarriak eraiki ahal izateko.

Funtsezkoa da proiektuetara gerturatzea nolabaiteko tratua eta gatazka lantzeko prestutasunarekin. Jarrera jakin batzuen azpian dauden beharrak ulertu behar ditugu, noizbait antagonista moduan bizi izan baditugu ere. "Agresibotzat" jotako gehiegikeriei edo ekintzei mugak jartzearekin batera, zubiak eraikitzen jarraitu behar dugu partekatutako erronkei irtenbideak aurkitzeko. Egoera horiei aurre egiteak koherentzia eta konfiantza ematen du, eta loturak indartzen ditu.

Zure proiektuan, zer-nolako ekintzak ari zarete burutzen administrazioaren eta herritarren arteko loturak indartzeko? Zein leku duzue parte-hartze eta lankidetzako prozesuetan? Nola moldatzen zarete aldeak hobetzeko aukera gisa entzuteko?

3- Esperimentazioa eta sendotzea erraztea, praktikaren bidez eta ezagutza hartuz kokatutako ikaskuntzetatik

Erakunde publikoak nahiz herritarren errealitatea etengabe aldatzen ari dira. Normala da bilakaera horretan erakunde horietako pertsona eta sektore batzuek aldaketak azkarregi moduan edo, aitzitik, motelegi gisa hartzea. Tentsioa erritmoen arteko alde horren ondorioz sortzen da. Berrikuntza publikoa garai eta egokitzapen horiek kudeatzen jakitea da.

Herritarrekin lankidetzan aritu nahi duten teknikarien ikuspegitik, tentsioa bizitzen da. Alde batetik, egituren eta egonkortasunaren garrantzia onartzen dute, segurtasun-berme gisa. Bestetik, esperimentatzeko eta berritzeko gogoia dute.

Teoria eta praktika banaezinak diren modu berean, babesak eta esperimentazioak ere batera egon behar dute. Administrazioaren barruan badira era desberdin batean egiten saiatu nahi duten pertsonak. Berrikuntza juridikoa funtsezkoa da herritarrekin lankidetzan aritzea babesten eta sustatzen duten legezko esparruak sortzeko. Berrikuntza eta esperimentazioa funtsezko elementuak dira lankidetzak kokatu bat gertatzeko.

Horren adibide bat dugu Galdakaoko Udalean; izan ere, parte hartzeko aurrekontuak urtez urte aldatzen joan dira, ikuspegi berriak eta etengabeko hobekuntzak emanez. Hori baita ere ikus daiteke udalerrri bereko auzo-planetan, esperimentazio-maila handiko proiektu garrantzitsuetan. Gainera, parte-hartzearen gobernantza lantzen ari dira egitura gisa.

Udalerrri ezberdinetako prozesu askotan, bi prozesuek hitz egiten dute, praktikarenak eta araudiarenak. Ezin da erakunde eta egoera guztietarako balioko duen eskuliburu bakar bat eduki. Esperimentazioa oinarritzakoa da. Administrazioak egoerak erregulatzeko urrats bat ematen duenean, beste urrats bat egiten dugu, eta horrek ekimen personalistagoetatik edo iheskorragoetatik urruntzen gaitu; funtzionatzen duten ikuspegiak badirela eta arauak aldatuz dauden politiketan sar daitezkeela erakusten dugu.

Antzeko kasua gertatu zen 2015ean Gasteizen, herritarrek parte hartzeko eredua berrikusi eta gero, araudi-testu gisa erregelamendu bat eraiki baitzen. Praktikan oinarritutako eztabaidak kontuan hartuta, esparru arautzaile bihurtzen diren ikaskuntzak erreskatatzen ditugu.

Administrazioa uste baino iragazkorragoa da. Aukerak aprobetxatu behar dira, handitu eta esparru eztabaidatzaileagoetatik lan egin, aldaketa sustatzeko. Kanpotik, administrazioak motela eta zurruna eman dezake, baina barrutik errealitate jakin batzuk ulertzen dira.

Legegintzaldiak lau urtekoak izan ohi dira, eta badakigu arriskuak hartzeko esparrua lehen urteetan izaten dela. Funtsezkoa da denbora hori aprobetxatzea bide berriak irekitzeko eta esperimintatzeko. Halaber, oinarrizkoa da onartzea aldaketa sozialeko unek eferbeszentzia-faseak eta atsedean handiko beste batzuk izaten dituztela, eta horietan aprobetxatu beharreko aukerak sortzen dira.

Zure proiektuan, **nola ezartzen dituzue proiektu pilotuak eta hurrengo urratsak ikasteko eta erabakitzeko espazioak? Zein adibide parteka ditzakezue egiturak errealitate sozialera egokitzen dituzten aldaketa txikien inguruan? Nola eraikitzen dituzue posizio ezberdinen azpiko premiak ulertzen laguntzen duten zubiak?**

4- Prozeduraren eta horren azken inpaktuaren arteko konexioa ezartzea

Askotan, distantziak nolabaiteko babesa ematen digu. Errazagoa da funtzionatzen ez duenaren erantzukizuna gure ustez desberdinak direnei edo konektatzen ez garen pertsoneri egozte. Baina, araudiaren eta errealitatearen arteko zubiak eraikitzen jarraitu behar dugu, eta hori modu estrategikoan egin behar dugu, oztupoak altxatu edo posizioak gogortu gabe.

Herritarrek politikarekiko duten gaitzusteaz ari gara, baina esparru publikoa herritarrei dagokienean nolabait desbinkulatu egiten dela ere ikusten dugu. Batzuetan, prozedura jarraitzea berez helburu bat dela pentsa dezakegu, baina prozesu horrek, egia esan, helburu handiagoa du. Egia da distantziak nolabaiteko babesa eta arintasuna eman dezakeela, baina gogoratu behar dugu bulego batean hartzen den erabaki bakoitzak eragina duela toki-komunitateetan.

Noizbait, eta Etxabarriko esperientzia bat kontuan hartuta, aipatu genuen gazteen kanpamendura gonbidatu zutela esku-hartzeko teknikaria, esperientzia zuzenean ezagut zezan. Benetakoa izan zen, horrela egin zuten, eta horrek metafora gisa ere balio digu.

Dagoeneko esan dugu, posizioen atzean zer-nolako premiak ezkututzen diren ulertu behar dugu. Testuinguruaren arabera, posizio batean edo bestean jar gaitezke. Zerbait mehatxatua izan dela sentitzen dugunean, defendatu egiten dugu, baita gure argudioak puztuz ere. Bi ikuspegiak beharrezkoak dira.

Batzuetan iruditzen zaigu malgutasun handiagoa bilatzen duen aldeak hobeto ulertzen duela egitura baten beharra, eta beste aldean, aldiz, herritarrekin gertatzen dena ez dela ulertzen. "Guk araua ulertu behar dugu eta, batzuetan, uste izaten dugu beste aldean ez dutela zertan ulertu herritarrekin zer gertatzen den". Lankidetz hori errealitate batek baldintzatzen du, eta testuinguru desberdin batean garatzen da.

Gaur egun, gure erakunde publikoetako asko hiru arlo handiren inguruan egituratzen ari dira: herritarrak, erakundea eta lurraldea. Badirudi erronka bat dagoela haien artean zubiak eta harreman eraginkorrak eraikitzeko moduaren inguruan lankidetz sustatzeko.

Herritarrekin lankidetzan aritzea erabakitzen duten teknikarien lana bideratzailearena izango da, kanpoan zein barruan. Egiteko horretan egon behar dugu, arlo eta sail desberdinen arteko lankidetzak ukigarriak izan daitezten. Gainera, funtsezkoa da hizkera komuna erabiltzea eta zuzenbidearen printzipioetara eta arauaren xede eta helburura jotzea (adibidez, Espainiako Konstituzioa, Toki Araubidearen Oinarrien Legea edo Sektore Publikoko Kontratuen Legea).

Claudia Delsok ere gogorarazi zigun: "Nahiz eta, oro har, administrazio-hizkera erabat aspergarria eta araua izugarri gogaikarria izan, arauak ere badu indarra. Haren inguruan egiten den interpretazioaren indarra du. Legelari batzuk hori ulertzeko gai dira, baita begirada luzatu eta araua interpretatzeko ere, interpretazio horren itzulpen zehatza Administrazioarentzat baina, batez ere, herritarrentzat, gauza berriak eta eraldatzaileak ahalbidetzeko gai dela ulertzen baitute".

Zure proiektuan, **nola sartzten dituzue beste arlo batzuetako pertsonak? Beharrezko egiturak eta prozedurak izapidetzeaz arduratzen diren pertsonak zenbateraino ulertzen dituzte proiektuaren inpaktuak eta haren berezitasuna?**

5- Pertsoneri, eremu profesionaleko subjektibotasunari eta koherentziari balioa ematea

Administrazioko eta gizarte-erakundeetako arlo askok lantzen dituzten helburuak ez dira soilik lortzen ekintza ugari eginez, baizik eta haien arteko koherentzia eta lotura eraginkorraren bidez. Lankidetzaren publiko-sozialaren bitartez bilatzen ditugun inpaktuen eta prozeduraren artean askotan aurkitzen dugun arrakala gainditu behar dugu.

Lankidetzaren publiko-sozialeko proiektuetan subjektiboak duen garrantzia aztertu dugu lehen, batez ere ebaluazioari lotutako ezaugarria garatzen dugunean. Txostenerako esteka:

bherria.eus/wp-content/uploads/2023/02/03_Ebaluaketa_Txostena.pdf

Herritarrekiko testuinguru-maila handiko arloetan lan egiten duten pertsonen esperientziari eta ezagutzari balioa ematen jarraitzea funtsezkoa da. "Gure subjektibotasun profesionala aldarrikatu behar dugu", erantzukizun teknikoa duen pertsona batek baieztatzen zuen bezala. Lokalak herritarren erakundeei lagatzeko erregulazio-prozesu batean, zenbait praktika beste batzuen aldean indartzeko irizpideak nola sartzeko saiatzen ziren kontatu ziguten (euskararen erabilerari, berdintasunari eta abarri lotutako diru-laguntzekin eta irizpideekin egiten denaren antzera). Batzuetan, gainditzeko zailak diren inertziak sortzen dira, eta garrantzitsua da erregulazioa ekintza politiko/teknikoan koherentzia indartzen duten irizpide horiek sartzeko.

Hala ere, kontua ez da soilik pertsona bakoitzaren ideiak sartzea. Araudian irizpide argiak sartu behar ditugu, eta, gainera, gai izan behar dugu itxurazko muga batzuk zalantzan jartzeko, "lehia askearen" printzipioa bezala. Testuinguru batzuetan, zuzenean eta eskumenik gabe lagatzea guztiz justifikagarria izan daiteke.

Legeek interpretatzeko nolabaiteko marjina ematen dute, eta araudiak eta erregelamenduak eraikitzen parte hartu dezakegu. Arauak alde batetik bakarrik aldarrikatzen urrundu behar dugu eta alde biko konpromisoetara aurreratu. Ikuskaritzan eta kontrolean oinarritutako ikuspegitik harreman gardenago batera igaro behar dugu, kontuak ematean oinarritutakora. Legezketasuna eta legitimitatea bateratu ahal izateko espazioak bilatu behar ditugu gero eta gehiago.

Zure proiektuan, nola eraldatzen dituzue prozesuari lotutako zuen helburuak? Zer-nolako erremintak erabiltzen dituzue prozedura proiektuaren eta helburuen zerbitzura bideratzea ziurtatzeko?

6- Parte-hartzea eskubide gisa sustatzea, lankidetzatik haratago

Une honetan, erronka sozialei aurre egiteko konplexutasunaz eta lankidetzan aritu beharraz kontzientzia hartzen ari gara, eta parte hartzeko eta lankidetzarako bideak ezartzen ari dira; badirudi, ordea, batzuetan ez daudela argi helburuen aldetik. Beste kasu batzuetan, herritarren parte-hartzearen potentziala muga dezake.

Gaur egun, hainbat eremutan, gobernatza kolaboratiboagoa izateko oinarriak finkatzen ari dira; ekimen horiek kudeaketa publiko zentralizatu gaitu nahi dute. Askotan Administrazio Publikoak bultzatzen dituen proposamen horietatik, funtsezkoa da entzutea eta herritarrek aurreratu eta eman duten guztiaz jabetzea. Hortaz, parte hartzeko prozesuak errespetatu behar dira.

Testuinguru horretan, batzuetan ematen du lankidetzarako estrategia batzuek nolabaiteko kooptazio-ariketa bat edo herritarrek parte hartzeko prozesuen potentziala sinplifikatzea eta instrumentalizatzea ekar dezaketela. Egun, parte-hartzea ez da eskubide bat bezala ikusten; ondorioz, lankidetzak integratzeko bidea ireki behar dugu. Gainera, diskurtso batek parte-hartzearen porrota ere planteatzen du, eta, beraz, adierazpen-modu hori eta politika egiteko modu hori babestu beharra daukagu.

Gainera, batzuetan gonbidapen irekiegiak topatzen ditugu, gero betetzeko zailak diren itzaropenak sortzen dituztenak. Parte hartzeko prozesu horiek Administrazioak sustatzen ditu, eta inpaktu negatiboa izan dezakete herritarren mugimenduetan. Pertsonen sinestarazten diete benetakoa ez den aldaketa-botere bat dutela, eta benetakoak ez diren erantzukizunak partekatzen ditugula. Zenbat eta argiagoak izan egiturak, orduan eta errazagoa izango da joko-arauak ulertzea. Funtsezkoa da bultzatzen aritzen diren erakundeak gardenak izatea gonbidaturiko lankidetzak-mailari buruz. Prozesu bakoitzaren mugak definituta, pertsonen erabaki ahal izango dute zer eginkizun bete nahi duten eta zer neurritan egin nahi duten.

Zure proiektuan, **herritarren ekimenak ahalduz edo ahultzean abian jartzen dituzuen prozesuen inpaktua ebaluatzen duzue? Gonbidatzen ari zareten parte-hartze maila eta horren mugak argiak al dira? Herritarren adierazpena errespetatzen al duzue zuen laneko funtsezko elementu gisa?**

Lankidetza-moduei buruzko tip-ak

Proiektuetan beste lankidetza-modu batzuk ulertzen eta garatzen lagun dezaketen erreferentziak eta/edo tresnak.

Ozako Itsasargia A Coruñan, instituzionaltasun malguaren adibidea

Erakundeentzako lagapen nominalari kontrajarrita, A Coruñako Ozako Itsasargia berreskuratzeak herritar guztientzako espazio bat irekitzea ekarri zuen. Instituzionaltasun malguaren kasu bat da, doako sarrera du eta izapide konplexurik ez. Egutegi partekatu baten bidez antolatzen da, giltzak ematen dira, eta administrazioak nahiz herritarrek erantzunkidetasun- eta konfiantza-ariketa bat egiten dute. Lankidetza- eta irekiera-ariketa horrek ekipamendu publikoak kudeatzeko eta erabiltzeko beste eredu batzuetara irekitzen du esperientzia.

coruna.gal/participacion/gl/teus-espazos-abertos/teu-faro-de-oza

Txosten juridiko batean hizkuntza aldatzea

Bherriaren prestakuntza-saioan, Claudia Delsok txostenetan eta erregulazioetan erabiltzen den hizkuntzaren garrantzia azpimarratu zuen. Termino malguagoak eta irekiagoak sartzen badira, alderdi interesatuak gehiago identifikatzen dira prozesuarekin. Jarraian, A Coruña Metrosideroren Nabeak lagatzea erraztu zuen txosten juridikoko koadro bat partekatuko dugu.

plaestel.org/es/naves-do-metrosidero-3

MODELO TRADICIONAL	NOVO MODELO
Cesión de espazo a entidades asociativas	Cesión de xestión á veciñanza organizada
Título administrativo unllateral	Documento pactado
Actividades de inspección municipais	Rendición de contas dos veciños
Responsabilidade administrativa	Co-responsabilidade
Legalidade	Legalidade + lexitimidade social

Erakunde arteko aliantza bereziak

Metrosideroko Nabeen kasua (Concello da Coruña) erakunde arteko lankidetzaren berezia eskatzen duen adibide bikaina da: Lanbide Heziketako Institutu batekin hitzarmena egin zen, gazteentzako udal-ekipamendu baterako altzariak egiteko.

Lankidetzaren hori aurrekaririk gabeko mugaria da; izan ere, inoiz ez zen lankidetzaren harremanik ezarri Udalaren eta ikastetxe horren artean. Kasu horretan, ikasleak zuzenean inplikatu ziren hirian abian zegoen politika publikoan. Maila juridikoan, lankidetzaren erraza izan zen (hitzarmena), baina hori ezartzeak aliantza bat sortzea ekarri zuen, eta, horrela, dinamika klasikoak hautsiko ziren; hots, Administrazioak kanpoko enpresa bat kontratatzea altzariak erosteko zerbitzu-hornitzaile gisa. Modu horretan, ikastetxeak bere prozesua gauzatu du, eta ikasleek lana lotu du gazteentzako ekipamendu berri batean erabiliko diren altzariak fabrikatzeko.

Itxuraz gertatzerik aurreikusten ez zen aliantza hori oso aberasgarria da bi aldeentzat, eta garrantzitsuagoa dena lotura sendoa sortzen duela. Testuinguru horretan, administrazioak hirian harremanetarako aukera berrien bideratzaile gisa jokatu du, politika publiko berritzailearen inguruan; alegia, azpiegitura sozial berri bat da, eta erabilera-plan bat eta kudeaketa-eredu berritzailea adostu ditu.

[youtube.com/watch?v=hHATJmfkBg0](https://www.youtube.com/watch?v=hHATJmfkBg0)

Tribuna publikoa

Azterketa honek kulturak parte-hartzea eta instituzionaltasuna nola susta ditzakeen erakusten du.

Tribuna Publikoak espazio publikoa eta parte-hartze kolektiboa berresteko saiakera egin zuen. 7 hilabetetan zehar, egitura bat jarri zen A Coruñaeko espazio publikoan, eta hiriko portu-lurren etorkizunaren inguruko harreman- eta eztabaida-dispositibo ugari artikulatu zituen.

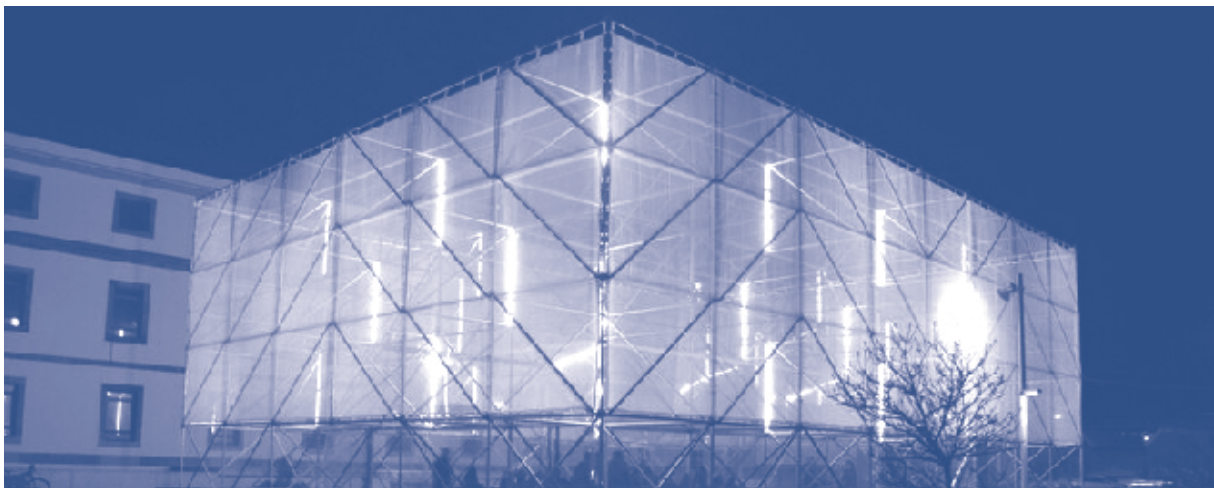
Leku hori bere izaera demokratiko eta horizontalarengatik nabarmendu zen; izan ere, zaintzeko eta entzuteko ingurune bat eskaini zuen, eta udal burokratiko eta immobilista batetik jasotako protokoloetatik urrun zegoen parlamentu publiko bilakatu zen. Tribuna Publikoaren izaera ukaezinak, prototipo edo gizarte-esperimentu gisa, gogoeta kolektiboa egitera gonbidatzen du, bizitzea nahi dugun hirien etorkizunaren eta gobernatzeko eta gizartean parte hartzeko modu berrien inguruan.

Kontrolatzeko eta instrumentalizatzeko ohiko protokoloen ordean, gobernantza partekatua eta espiritu kritiko independentea ezarri ziren, eta parte-hartzaileak nahiz audientzia hainbat jardueratan nahasi zituen.

Espazioaren konfigurazio arkitektoniko bera, altzariak edo hormen gardentasuna modu kontzientean pentsatu ziren, arkitektura instituzionalak sinbolikoki eta hierarkikoki ezartzen duen estandarrari aurre egitearren.

Tribuna Publikoa instituzionaltasunaren modu alternatiboa izan zen, herritarrekiko lankidetzaren proiektuaren funtsezko zutabea izanik. Hiri-testuinguruan lankidetzan aritzeko eta esperimentatzeko ariketa bat izan zen.

campoderelampagos.org/critica-y-reviews/7/12/2019

Erreferentzia-biltegia

Askotan, orientatuko gaituzten, erreferentzia-eredu gisa balioko diguten edo, besterik gabe, inspiratuko gaituzten adibideak izateko beharra sentitzen dugu. Bherrian, zeregin hori geurea bezala hartu dugu. Bherrilab-en (2018 linka) ekintzetatik abiatuta, erreferentzien datu-base bat eraikitzen eta aberasten joan gara, eta ekintza bakoitzarekin elikatzen jarraitzen dugu.

bherria.eus/eu/bherriaren-liburutegi-birtuala

Bonus track: inertziak aldatzeko mantra

Udalerrietan, ez dago aplikatzeko moduko formula magikorik, baina bai inspirazio-moduan balio diezaguketen zenbait aukera. Claudia Delsok bere ekarpena amaitzeko, erakundeen inertziak alda ditzaketen beste estrategia batzuk partekatu zituen, laburpen gisa:

- Erronkei galdera-esparruetatik aurre egitea.
- Elkarrekiko ikaskuntza eta entzute aktiboa sustatzea.
- Legezketasunaren eta legitimitatearen arteko oreka lortzea.
- Proiektuetan hizkuntza doitztea, hiztegia zabaltzea eta hitzei esanahi berria ematea.
- Egitura juridikoen plastikotasuna lantzea.
- Zuzenbidearen printzipioetara eta arauaren xede eta helburura jotzea.
- Alde bakarreko legeetatik alde biko konpromisoetara aldatzea.
- Ikuskapen-ikuspegitik kontuak emateko kulturara igarotzea.

Azaroak 2023 octubre
www.bherria.eus